

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Свобода"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК. СЕРЕДА, 11-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK, WEDNESDAY, JULY, 11, 1984 No. 130. VOL. XCI.

Відкрився 14-ий вакаційний курс в УКУ

Рим (В.Л.). — Святочне відкриття 14-го вакаційного курсу відбулося в неділю, 24-го червня ц.р. Святу Літургію в намірній церкві відправив Владика Мирослав Любачівський при співучасті отців д-ра Степана Гарванка і д-ра Юрія Федорова. Дияконував о.д-р Іван Давидко. Співав хор студентів під диригентурою о. д-ра митрата Івана Музичика.

Після Св. Євангелія Владика Мирослав виголосив проповідь. Нав'язуючи до празника св. Евхаристії, проповідник акцентував на прихід Ісуса Христа як людини, який приніс мир людям доброї волі. Божественний спаситель дав людству дві любові: Бога і любові ближнього. Ця любов конче для миру і гармонійного співжиття людства, — сказав Владика.

Після Богослуження і відспівання мисливців і вівтаря Римському, Блаженнішому Патріярху Йосифові, українській церковній ієрархії, всім вірним і учасникам курсу та пісні за Патріярха, зроблено спільну фотографію всіх учасників Богослуження. Опісля всі вірні зібралися в залі УКУ, де відбулася офіційна частина інавгурації.

Проф. Василь Лев привітав Владика Мирослава, духовенство, монахинь, професорів, студентів і гостей. Він виголосив привітальне слово, накресливши значення УКУ і завдання його та курсів — подавати студентам правдиву науку, не накиненими чужими впливами. Опісля о. д-р І. Музичика виголосив вступну інавгураційну лекцію на тему „Християнська філософія — основа християнського світогляду“, подаючи кілька дефініцій на означення світогляду. Закінчивши лекцію, о. Музичика привітав Владика Мирослава з його уродинами. Присутні привітали ювілянта оплесками і відспіванням мисливців.

Відтак Владика Мирослав разом з отцями та професорами і студентами відвідали Патріярха Йосифа в його помешканні в УКУ, складаючи йому привіт і поклін. Патріярх вітав усіх, головним студентів, цікавився їх попердніми студіями, їх походженням і теперішньою працею в УКУ.

Увечері Владика Мирослав запросив духовенство і професорів на спільну вечеру. При трапезі та на цікавих розмовах проведено гарний, пам'ятний вечір.

60 осіб беруть участь в курсах українознавства в Гарварді

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Цього 1984 року на курси літньої навчальної програми в Гарвардському університеті прибуло 5,000 студентів. Це вже 113 сесія цієї найстаршої літньої школи в Америці.

Як і в попередніх роках, зареєстровані студенти є у віці від 16-ти до 70-ти; однак пересічний вік — 23 роки. Прибули вони з Аляски, Пуерто Ріко, Японії, Греції, з усіх 50-ти країн Америки, теж із 77-ми інших країн світу.

Програма складена з курсів у різних ділянках: медицина, компютери, традиції, гуманістика з її курсами мистецтва, політики, державного правління, мов. Одним словом, студенти можуть вибрати із 260 курсів в 35-ти академічних ділянках.

Навчав 500 професорів та їхніх асистентів. Найбільш популярні курси — це біологія, фізика та хімія, органічна хімія та психологія.

Більшість студентів дуже серйозно ставиться до навчання, яке є коштовне. У середньому один викладач, чи опікун припадає на вісім студентів. Тому якість навчання дуже висока.

Серед студентів є 60 молодих осіб, які вибрали курси україністики.

Це вже 14-та літня сесія. Вони досить видна група серед рухливого літнього і арвардського середовища. Програма україністики теж на високому рівні. Дев'ять осіб творить групу викладачів та адміністративних асистентів. Українські студенти вже в перших днях виявили задоволення з рішення прийняти на літо до Гарварду. Тут зустрічають весь світ, але й одночасно переконуються, що українські дисципліни повновартісні.

Україністика трактується тут з усією повагою як рівноправна ділянка в найкращому університеті світу.

ПАРЛЯМЕНТАРНІ ВИБОРИ В КАНАДІ ВІДБУДУТЬСЯ У ВЕРЕСНІ

Оттава, Канада. — Прем'єр-міністр канадського уряду Джон Н. Тірнер, який прийшов на місце Еліота Трудо, заявив у понеділок, 9-го липня ц.р., після довшого засідання кабінету, що парламентарні вибори в тій країні відбудуться 4-го вересня, бо наразі потрібне підтвердження поручення уряду, до якого мав би повне довіря і переконання, що він веде найкращу політику з пункту інтересів Канади.

Як відомо, до Канади мала прилетіти 14-го липня королева Великобританії Єлизавета II, але з зв'язку з політичною неспівзвучністю і заляганнями виборами, приїзд королеви відкладено на пізніший час. Тірнер заявив, що королева Єлизавета II все одно відвідає після виборів деякі провінції Канади, зокрема Нью-Брансвік, Онтаріо і Манітобу від 24-го вересня до 7-го жовтня.

Напередодні цього рішення про парламентарні вибори, прем'єр Дж. Тірнер відвідав Великобританію і там зустрічався з королевою, її дорадниками і багатьма британськими політичними діячами, зокрема членами кабінету. Довша розмова відбулася між ним і теперішнім прем'єр-міністром Великобританії Маргарет Тачер.

Політичні спостерігачі й аналітики кажуть, що Ліберальна партія Канади, яку до недавнього часу очолював Е. Трудо, переходить свого роду кризу і її лідери шукають виходу з цієї ситуації. Заповіджені вибори мали б, на думку лідерів цієї партії, поправити ситуацію, хоч незалежні інститути, які останньою перевили опитування, стверджують, що Ліберальна партія втратила принаймні 25 відсотків підтримки в народі, натомість популярність поміркованої Консервативної партії з кожним днем зростає.

Очевидно, політична нестабільність в Канаді не допомагає розвитку економіки і зменшення числа безробіття, яке все ще коливається між 11,2 і 12 відсотками. Також ціна канадського доллара падає на міжнародних ринках. Все це вимагає негайного втручання сильного і сконсолідованого уряду.

Лідер опозиційної прогресивно-консервативної партії Брайан Малруні заявив після проголошення виборів, що теперішній прем'єр-міністр нічим не різниться від Е. Трудо і він оборунає статус кво в теперішній політиці Канади, хоч назовні робить враження, що він є за змінами в багатьох відношеннях. Малруні, очевидно, передбачає велику перемогу консервативців у вересневих виборах.

МОЖУТЬ СУДИТИ Є. БОННЕР

Лондон. — Агентство „Асошіейтед Пресс“, на підставі повідомлення у лондонському „Сандей Експресі“, інформує, що дружини російського дисидента Андрія Сахарова, Елені Боннер загрожує суд за „антиросійську агітацію“. Цитуючи неназваного „джерело інформації в Москві“, „Сандей Експрес“ пише, що вже почалося судове слідство проти Є. Боннер в Горькому, 240 миль на схід від Москви, де А. Сахаров знаходиться під „домашнім арештом“ вже чотири з половиною роки. „Сандей Експрес“ пише, що Є. Боннер обвинувачують в підтриманні зв'язків із західними журналістами під час еміграції її чоловіка, щоб не дати західному світові забути про його справу, але щоденник не подає як у статтю російського кримінального кодексу буде примінено у випадку Боннер.

6-го травня ц.р. Ірина Крісті, приятелька Боннер, повідомила „Асошіейтед Пресс“, що Боннер сказала їй, що її справу розслідуватимуть під парagraфом кримінального кодексу СРСР — „антиросійська пропаганда й агітація“. Якщо ця справа прогресуватиме, це буде, пише газета, „брутальним ударом по надії Заходу на співпрацю між наднаціональними“. Совети не дали офіційної відповіді на цю новину.

Як відомо, від 6-го травня ц.р. західний світ ніяких відомостей про Андрія Сахарова не мав. Ходили чутки про його крайню виснаженість і навіть смерть у наслідок голодівки, яку він проголосив, як протест проти відмови російського уряду дати дозвіл на виліз за кордон для лікування очей і серця його дружини. Советський уряд ці чутки, як відомо, заперечує. Кандидат на номінацію від Демократичної партії на президента Джессі Джексон заявив, що він планує відвідати Москву пізніше в цьому році, щоб переговорити про звільнення А. Сахарова.

СПОДІВАЮТЬСЯ НОВОГО НАПРУЖЕННЯ МІЖ ЗСА І ГРЕЦІЄЮ

Вашингтон. — Речники Державного департаменту і Пентагону заявили, що Адміністрація президента Рональда Регана дуже вагається чи дати дозвіл Норвегії, членові Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), на доставу 16-ох американських літаків типу Ф-5 для Греції. Норвегія має надлишок цих американських літаків і радо відступила б Греції, яка вже давно зацікавлена в закупівлі цього типу літаків для поповнення своєї летючої сили, але ЗСА все так само востаннє слово в цій трансакції, бо в НАТО існує постановою, що жадна членська держава не може продавати чи відпускати американської зброї для інших держав без згоди Вашингтону.

Відносини Греції із З'єднаними Штатами Америки не є найкращими з двох причин: Греція сприяє терористичним групам, які виступають проти ЗСА і їхніх дипломатів за кордоном і не дотримуються, подібно, як майже всі комуністичні держави. Гельсінкські угоди та не шанувати прав людини.

Згадана надлишок 16-ох літаків правдоподібно буде скерована до Туреччини, яка також зацікавлена в поповненні свого летунства цими джетами. Тому що Греція і Туреччина ривалюють між собою, а їхня співпраця стоїть на грані.

Зітравлення дипломатичних зв'язків, перекинення американських літаків з Норвегії до Туреччини викличе, очевидно, ворожу реакцію греків і напруження між Вашингтоном і Атенами погіршиться. Так принаймніше думає більшість політичних спостерігачів і аналітиків.

Греція пробувала дуже настирливо отримати згадані літаки і тому відмову Уряду ЗСА вважатиме особистою образою. З другої сторони, ЗСА не можуть спокійно спостерігати американських вихваток грецького уряду і підтримуваних ним терористичних груп. Прем'єр-міністр грецького уряду Андреас Папандреу систематично критикує політику Уряду президента Р. Регана не тільки в Центральній Америці і в Близькому Сході, але в цілому світі. Його становище сходиться радше з становищем Советського Союзу.

Грецькі чиновники і амбасадор Греції у Вашингтоні відкидають в дуже категоричний спосіб заклиди ЗСА і навіть погрожують зірванням договору про дальше перебування американських військових в грецькій території, тобто на військових базах ЗСА. Спів Вашингтону з Атенами, — кажуть деякі політичні діячі, — може принести нову проблему для президента Р. Регана і його Уряду.

Хлопці зайняли „Львів“ на Союзівці

Група учасників хлоп'ячого табору на Союзівці.

Союзівка. — Біля 20 хлопців з близьких і дальніх країн ЗСА і з Канади окопалися тут у віддаленій від центрального комплексу вилі „Львів“ від неділі, 1-го

липеня, і окупуватимуть її на протязі двох тижнів до суботи, 14-го липня, в серії дитячих і інших таборів, що ними для оселя УНСоюзу гостить молодь різного віку. У цій групі є хлопці у віці від 7 до 11 років життя.

Табором провадитиме Стефа Гаврилюк, а їй допомагають сестрички Катя Петрівська і Маріянка Гаврилюк та братчики Олександр Станько і Денис Приймач.

Програма включає руханку, плавання, товариські гри і забави, вивчення українських віршів, оповідань, казок, пісень і танків. Також висвітлюється хлопцям дитячі фільми та переводиться гутірки.

На закінчення табору його учасники приготують мистецько-розвагову програму для родичів і гостей.

Після хлопців „Львів“ перейде в руки дівчат цієї самої вікової групи.

МІЖКРАЙОВИЙ З'ЇЗД УНДС

Горонто, Канада (П. М. С.). Центральна Українська Національно-Державна Організація (УНДО) скликає УН черговий Міжкrajовий З'їзд на 13-го липня 1984 року в Горонто, Канада. З'їзд відбуватиметься в приміщенні Інституту св. Володимира при 620 Spadina Ave., Toronto, Canada. На З'їзд згодилися прибути делегати з Австралії, Англії, Європи, Канади та З'єднаних Штатів Америки. Про дальші інформації звертатись до: д-р Зоя Плітас: 1455 Lawrence Ave., W. Apt. 1906 Toronto, Ont. M6L 1B1 Canada. Tel.: (416) 241-0106. Телефонувати між 6-8 годинно вночі.

Місіонер з Бразилії трудитиметься для Церкви і громади

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. Волянська). — Рідко коли з більшою увагою прислухалися в редакції щоденника до розповіді відвідувача „Свободи“, як це було в день, 26-го червня, у вітвроч, коли цим відвідувачем щоденника був отець-місіонер з Прудентополя в Бразилії, василіанин і доктор теології о. Гарсикій Залуцький, ЧСВВ, який уже кілька місяців перебуває у Північній Америці, де дає реклекції, виступає з проповідями, допомагає священикам, ченцям, теологам і вірним, та дає прилюдні лекції-виступи, чи інтерв'ю все з однією метою — зацікавити українську громаду на поселеннях у ЗСА і Канаді бразилійською молоддю і дитвором, яка горнеться до рідної Церкви й народи, і в багатьох випадках — вибирає духовний шлях для свого майбутнього. Вся Бразилія — бачилося — являється себе гебій розквітній сад, нехай і убогий фінансами, але багатий духовними покликаннями. А ці численні молоді люди, підлітки і діти потребують одного — фонді від їхніх більш заможних американських і канадських земляків, щоб уможливили всім їм, бажачим стати на монашій і священничий шлях, вчитися й вишколюватися для їхнього фаху.

Отець Т. Залуцький в редакції „Свободи“.

добре знає справу, сам будучи випускником їх. Тепер він заступник протоігумена о. Теодора Галицького в Прудентополі, навчає також у Семінарії св. Йосифа, співробітничав в часописі „Прая“, українському католицькому тижневику в Бразилії, що його редагує о. Василь Зінько, та в журналі „Український Місіонер“, релігійному місячнику для українців католиків. Його видають Отці Василіани в Прудентополі. Отець також дописує постійно до великого числа інших українських періодиків, що по-

являються в Америці й Канаді, включно з філадельфійським „Шляхом“, вінніпегським „Поступом“ та торонтським журналом „Світло“. Є його гарні статті — поборни медитації в цих часописах, кулі дописує вік за починаючи з 17-го року життя (тепер йому пішов 36-ий рік).

Найбільша ж і найголовніша його справа — це Семінарія. Розповідає Отець, що українські хлопці голося на студії теології в Семінарії св. Йосифа, яку і

У СВІТІ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II бажає поправити відносини між Ватиканом і Прагою, а це означало б відзискання більшої свободи Римо-Католицької Церкви в Чехо-Словаччині. Чотириденні розмови між представниками Ватикану і Праги закінчилися минулої п'ятниці, 6-го липня. Обидві сторони погодилися продовжувати розмови в майбутньому.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шуліц, який перебуває на офіційних відвідинах в країнах Далекого Сходу, дискутував про дальшу долю Гонг Конгу з британським губернатором Едвардом Іудом. Не зважаючи на те, що З'єднані Штати Америки не є партнером у переговорах між Великобританією і Китайською Народною Республікою, але Вашингтон зацікавлений в тому, щоб справа Гонг Конгу, цього великого міжнародного торговельного міста, була поладана без жадних подразнень і для користі самого міста.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ПОЛІТИКИ залицяються до 250,000 арабів в Ізраїлі, які мають право, згідно з існуючим законом, голосувати у парламентарних виборах і вибирати своїх послів. Звичайно, як показує раніша практика, вони здобували, але помагаючи іншим здобувати біля 12 послів на всіх 120 парламентаристів. Очевидно, у виборах в Ізраїлі 12 членів кнессету мають велике політичне значення, бо, як відомо, уряд колишнього прем'єр-міністра Менахема Бегіна держався на підтримці чотирьох парламентаристів. Голоси арабів під час цих виборів можуть бути вирішальними.

КОЛИШНІЙ ЧЛЕН КАБІНЕТУ Нігерії Умару Дікко, якого знайдено було на лондонському летовищі у навіпритомному стані у багаж-скрині, яка була адресована на адресу уряду в Нігерії, правдоподібно сам заарештував своє „схоплення“, щоб надати своїй особі більшого розголосу. Так принаймніше заявляють офіційні нігерійські урядові чинники. Спочатку підозрівали, що нігерійського політика схопили ізраїльські наємники.

УРЯДОВІ ВІЙСЬКА Анголі знову перевели масові облоги на антикомуністичних повстанців, вбиваючи при тому 72-ох партизанів, які ведуть боротьбу за повну самостійність Анголі і звільнення її від впливів Москви і її сателітів. Партизанська війна в Анголі ведеться фактично від 1975 року коли ця африканська держава відзискала самостійність від Португалії. Тепер в цій країні панує прокомуністичний уряд.

ЕЛЛОТ ЕЙБРАМС, ЗАСТУПНИК державного секретаря ЗСА для справ прав людини, вийшов у відставку, 10-го липня ц.р. до Туреччини і на протязі п'ятих днів він і його помічники повинні встановити чи дійсно теперішній турецький уряд порушує права людини і не дотримуються підписаної ним Гельсінської угоди, яку підписали 35 країн в 1975 році. Численні держави і турецькі демократичні організації обвинувачують Туреччину в порушенні міжнародних угод. Офіційні речники американської амбасаді в Анкарі відмовились від всяких коментарів в цій справі, а тим більше у справі місії Е. Ейбрамса.

В АМЕРИЦІ

НА 3,000 АКРАХ, ВКЛЮЧНО з частинами крайового парку Сіковя в Лейк Ізабелла, Каліфорнія, шалів величезний вогонь, що знищив також дві „хати на колесах“ і поранив принаймні трьох із сотень пожежників, що з ним боролись у неділю, 8-го липня. Вміжчасі вдалося погасити пожежу в цій же місцевості, що охопила 700 акрів, де температура була понад 100 ступенів, що створювало дуже небезпечну ситуацію для боротьби з вогнем. Вогонь, що охопив територію приблизно 100 миль на північ від Лос Анджелесу, 340 пожежникам вдалося погасити лише на 10 відсотків. Пожежа поширилася на 6,000 акрів землі.

В ЦІЙ ЖЕ МІСЦЕВОСТІ, ЛЕЙК ІЗАБЕЛЛА, в Каліфорнії, автобус з 36-ма дітьми віком від 10 до 14-ти років, по дорозі до табору Квакер Медов З'їхав з шосейної дороги і впав з висоти 50 футів у суботу, 7-го липня, по обіді. Вбито двох дітей, 10 критично поранено, решта потерпіла незначні поранення. Шофер автобуса розповів, що гамульці на крутому повороті дороги відмовилися працювати.

У ВІЛІСТОНІ, ВТ., у наслідок великих дощів, що розм'якчили ґрунт, сталася катастрофа пасажирського потягу ліній Емтрек, в наслідок якої вбито п'ять пасажирів, а поранено понад 148. Патріша Голдман, заступниця шефа Ради безпеки крайової транспортної, заявила, що точну причину цієї катастрофи можна буде встановити не скорше ніж за період до шести місяців. Емтрек оцінює матеріальну шкоду від цієї катастрофи на один мільйон доларів. П. Голдман заявила, що залізничні рейки перевіряють двічі на тиждень, а останній раз перевіряли їх день перед катастрофою.

ПРИВАТНІ КОРПОРАЦІЇ, на північносхідному побережжі ЗСА значно збільшили число своїх гелікоптерів для подорожюючих екскуртивних урядовців, уважачи, що вживання гелікоптерів є відносно дешеве і швидке, коли мова про зустрічі на різного роду нарадах в адміністративних і економічних справах. Деякі знавці авіаційного руху вважають, що незабаром т. зв. Північносхідний коридор поміж Бостоном і Вашингтоном переміниться у мережу гелікоптерських ліній. Вони теж стверджають, що збільшене число гелікоптерів у повітрі спричинило більше число випадків, як це можна запримітити у пресових повідомленнях. Негативним аспектом є також посилення гуку голосних моторів гелікоптерів проти чого протестують мешканці малих міст в цьому районі ЗСА. Стейтові і міські уряди вже почали досліджувати це питання з метою виправцювати ряд правил, які регулювали б щось відносно нового, але сильно зростаючої формою авіації.

ЛУІС ФАРРАКАН, ПРОВІДНИК негрівської мусульманської секти, який недавно „аславився“ своїми антисемітськими заявами, перепросив трьох репортерів з Індіанополісу, що їх його охоронці притримали під час виступу Фарракана на конференції в Індіанополісі. Репортерам відібрано їхні пресові картки та посвідки акредитації на участь у цій конференції негрівських культурних діячів і підприсмів. У своїй промові Фарракан назвав кореспондентів „злющими брехунами“. За це він не вибачався, а тільки перепросив трьох притриманих репортерів.

ЗГІДНО ЗІ СТУДІСІЮ, переведеною Департаментом справедливості, виконання засудів на кару смерті значно зросло в останніх роках. В загальному, від 1930 року в ЗСА страчено біля 4,000 злочинців, майже половину з них у п'ятих стейтах: Нью Йорку, Джорджії, Техасі, Каліфорнії і Північній Кароліні. Як відомо, в 1972 році Верховний Суд ЗСА скасував кару смерті, але ця установа змінила рішення в 1977 році і більшість стейтів зробили відповідні зміни у своїх судивничих законах і процедурах.

51-РІЧНИЙ ТИМОТІЙ СВІНІ, мешканець Рокленду, Масс., передмістя Бостону, помер на удар серця, побачивши, що його дім згорів. Свіні повернувся щойно з вакації в суботу, 7-го липня, але побачивши спалені руїни на місці його дому, дістав масивний удар серця і помер. Це був третій випадок пожежі в Рокленді минулого тижня, причини яких ще не вдалось встановити, хоч існують певні подібності у кожному з трьох випадків.

СВОБОДА

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00.
UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право вилучати і скорочувати надіслані матеріали. Незаповнені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, доповнюючи заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу \$7.50 на 6 місяців, \$15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — \$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Тижень Поневолених Націй — чергова наша нагода

Вісімдесят шостий Конгрес З'єднаних Штатів Америки, однозгідно резолюцією прийнятою 17-го липня 1959 року, уповноважив кожного члена Конгресу проголосити на своєму місці, що третій тижень в липні Тижнем Поневолених Націй, аж до часу поки остання з неволених націй не буде вільною і всі народи не відискають свободу та користуватимуться правами, які їм, очевидно, належать згідно з моральним правом, яке існує в країнах вільного світу. Резолюція ця під числом 86-90, стала законом після того, як її підписав президент Двайт Д. Айзенгауер.

Таким чином Конгрес ЗСА встановив прецедент, а тим самим відновив віру в численні народи, поневолені комуністично-московською імперією про самовизначення в майбутньому, яке, очевидно, може наступити у висліді тяжких змагань і відкритої боротьби самих поневолених націй з їхнім поневолювачем.

Треба підкреслити, що ЗСА, по черзі цілу свою історію намагалася словом і ділом допомогти численним поневоленим країнам здобути свою самостійність і незалежність, творячи в себе, «вдома» мозаїку різномірних культур, які не тільки збагачували загальну культурну скарбницю Америки, але також втримували живою ідею визволення поневолених народів і творили підґрунтя для розвитку багатьох національних груп, які у свою чергу, допомагали морально, політично і матеріально своїм країнам і рухам спротиву, які були відкриті боротьбу з поневолювачами. Крім того кращі представники поневолених народів тут у ЗСА вели корисну інформаційну кампанію серед американського суспільства в користь визвольної концепції, яка дуже поволі, але поступово, почала прийматися у цій країні.

Немає сумніву, що сьогодні реальною базою для західної, в тому передусім американської, далекоперспективної політики супроти єдиної в світі комуністично-московської імперії, яка поневолює численні народи, є те, що може бути тільки концепція скерована на розбиття цієї імперії, не кінцею з допомогою мілітарної конфронтації, нуклеарних ракет і іншої модерної зброї, що могло б викликати третю світову війну, яка напевно призвела б до катастрофи цілого світу, бо московські імперіалісти не гребували б у засобах, а за допомогою посилювання і зміцнювання численних внутрішніх суперечностей, які щораз до більше розкладають і послаблюють імперію, не тільки на периферіях, у так званих сателітних державах, але також в самому СССР.

Дуже поважний крок у цьому напрямі зробив теперішній президент Роналд Реген, який до основ збавив загрозу з боку комуністично-московської імперії і оцінив сили спротиву до посеред численних поневолених народів. Його особиста участь, як також участь численних офіційних урядових представників на минулорічних відзначеннях Тижня Поневолених Націй — свідчить сама за себе.

Але сама тільки участь — це ще замало. Захід мусить остаточно очунятися з будь-яких ілюзій, що до так званої «розрядки» чи політики детанту взагалі, з якої в минулому користалася тільки Москва, розбудувавши свою мілітарну потугу до максимальних висот і загрожуючи нею не тільки Західній Європі, але також ЗСА безпосередньо. Якщо ЗСА зрозуміють, що СССР може бути тільки тоді сильний, коли послабнуть воля і спроможність Заходу, то Захід опиниться на правильній дорозі політики і тим самим практично допоможе поневоленим народам остаточно визволитися з-під комуністичного ярма. Використати колоніальне становище тих народів, значить перемогти морально і фізично союзовських імперіалістів.

Тому українцям у ЗСА, як також представникам інших поневолених націй, слід і в цьому році забути за голосливі патріотичні фрази, які нічого нам не допоможуть, а треба взятися за конкретну практичну працю у користь своїх народів, і нашою масовою участю у відзначенні Тижня Поневолених Націй засвідчити, що ідея визволення і далі залишається серед нас живою і актуальною.

Читаючи захоплені репортажі в пресі про горезвісне турне 266 делегатів Крайової Ради Церков по бутарній «свободі релігій» в СССР і добре розуміючи, що не тільки делегати, але й сама «Крайова Рада» стали сліпими виконавчими інструментами волі діячів від пропаганди з Кремля, я публікую розділ з моєї книжки, як я бачила «свободу релігій» у «Вільній Країні Рад» на власні очі.

«Консерваторія вирує і починається «Товариський суд» над дипломатично-флейтистом, який уже кілька років грає у симфонічній оркестрі Київської філармонії. Що сталося? Що він зробив?»

Суд відбувається у величезній концертній залі консерваторії. Зала забита студентами і викладачами. Стоять навіть у коридорах. На сцені стоїть стіл з червоним сукном, за ним сидять «судді»: комсорг, активіст, співробітник КГБ. За другим столом сидить «підсудний»: худорлявий юнак з інтелектуальним обличчям. Величезні суми розумні очі.

Виступає «громадський обвинувач» — шепелявий комсорг Коля. — Я ганьблю і осуджую лицемірного студента, який складає усі іспити, і особливо з наукового атеїзму на відмінно, а сам у цей час не тільки був віруючим, але й належав, в цьому світі мракобісся і неучтва, до забороненої законом секції «П'ятидесятників». Як може радянський студент консерваторії вірити в Бога! Це просто неймовірно!

Приходять свідки. Вони

Рената Бабака

ПРО „СВОБОДУ РЕЛІГІЇ“ У СССР

пояснюють, чому, на їхню думку, цей студент належить до секти «П'ятидесятників».

— Я його давно підозрював! — каже один. — Адже ми в гуртожитку живемо, стипендія у нас, звичайно, невелика. А він уже працював в оркестрі. І кожний вечір, повертаючись після концерту, коли всі спали, він клав у нашу тумбочку бутерброди і фрукти. А інколи навіть і гроші, можете собі уявити! І ніколи не признавався, що це робить він! На Різдво всім, хто з нами жив, він приніс подарунки. Тасмно. Кому сорочку, кому краватку. Одному штани приніс. Ясна справа, він п'ятидесятник. Нормальна людина так не поводиться.

Я сиділа цілковито приголомшена його судили за доброту!

Виступив головний обвинувач, із місцевого КГБ, рудий, загнаний і недоречуватий. — Релігія, товариші, це опіум народу! — хрипів він. Наше світле будуче, комунізм, не можна будувати на опіумі...

Але розуму в нього не вистачало і він перескакував з конституції до комунізму, від релігії до опіуму. Він, звичайно, збився і вигукнув під кінець свого ідіотського виступу: — Так засудимо ж, товариші, тьму і нехай запанує світло!

Всі сміялися і плескали в долоні, тому що цей тип вів набрид. Потім дали слово «підсудному». Він підвівся, довго дивився в залу

своїми сумними очима і сказав про те, що він дійсно вірить у Бога... Зала затихла.

...Але цим він не порушує радянської конституції тому що конституція дозволяє на свободу совісті. Він сказав, що ні до якої секти він не належить, особливо негальської і довести це було б дуже і дуже важко. Він назвав імена вчених, філософів, астрономів, фізиків, які вірили в Бога. Він сказав, що віра дозволяє йому залишатися порядною людиною, не вважаючи ні на що...

Він говорив гаряче і переконливо. Кілька разів рудий гебешник намагався йому перервати, але зала кричала: «Нехай говорить!» Коли він закінчив, зала захоплено аплодувала, студенти тягнули до нього руки, а комсорг кричав: «Дебати припинити!»

«Товариський суд» вийшов на нараду, і за кілька хвилин проголосили присуд: «Простити керівництву консерваторії про виключення, не допустити його до захисту диплому й заборонити йому право працювати за фактом: Зала шуміла, але якось несміло, залякано».

І тут на сцену вискочила майбутня співачка Валентина, відома чоловічому складові консерваторії своїми сексуальними експериментами і заволала: — Адже в нього є ще диплом про закінчення музичного училища! Треба його відібрати також! Гебешник подякував

дівчині за її комсомольську свідомість.

Щоб вони згоріли обидва! (Через два роки Валентина взяла у Київський театр директор Гонтар, і я подумала, що така жінка, як вона, що зрадила людину, позбавила його не тільки шматка хліба, але й самої професії, що вона таке? Адже її навіть ніхто не просив тоді, ніхто не примушував! Невже ж жар'єра важливіша від життя людини?) Я вийшла з цього «товариського суду» з почуттям, що мене, і всіх нас обрили помиями, яке безправ'я, думала я, яке безправ'я!

Курсантка консерваторії, яка продала дипломатично-флейтиста Валентина Рєска, хоч і не мала якісного голосу, зробила кар'єру по партійній лінії і через еротичні зв'язки відомого розпусника Гонтара, зятя ката України-Хрушова. Релігійного дипломатично-флейтиста після багатьох років зустрічали на лісо-заготівках в далекій Сибірі, де він працював лісорубом.

А я за все моє перебування на Україні ніколи навіть не чула, що у церквах існує Служба Божого мого рідного українського мовою. То про яку «свободу релігії» в СССР говорять засліплені совєтською пропагандою 266 делегатів з Крайової Ради Церков? Друге питання до нас всіх — що робимо ми масово щоб протидіяти явній брехні совєтської пропагандивної машини? І як ми здамо іспит української свідомості перед нашим поневоленим народом 16-го вересня у Вашингтоні?

ховні здобутки, бож ми тут на свободі, у вільних країнах, мали нагоду й себе зберігати і розвивати свою культуру, розбудовувати свою Церкву, виховувати церковних служителів, проповідників, місіонерів, а вони там, на Україні, того не могли доклати, бо їм було заборонено по-своєму говорити, молитися, будувати церкви, виховувати священників.

І без сумніву, що звернувшись до нас з рідних земель за проханням, щоб дали ми для них приготувану культуру, розбудовувати свою Церкву, виховувати церковних служителів, проповідників, місіонерів, церковних мужів, священнослужителів. Скажімо, що не станеться незабаром. І воно може статися незабаром, бо ж хто може знати, коли Божа воля буде вважати, що Україна — вже відновлений сад.

Коли б це сталося тепер, у наші часи, чи будемо могли вислати церковних мужів, добрих священників, проповідників, місіонерів на рідні землі? Чи маємо їх подостатком? Чи маємо їх обмаль? Скажімо, бо всілякі такі бракує нам священників. І сором впасти на нас, коли б у такому часі ми мусили вдатися до чужих, або коли б наші брати й сестри з рідних земель мусили вдатися до чужих народів, чужих чернечих згромаджень і чи

(Продовження на стор. 4)

Максим Булька

Союзівка дістала нового чемпіона

Союзівку, що має самі тільки світлих і прозорлих, закриває і затемнює під кожний «вікенд», велика і чорна хмара...

Причина: — Кожний, хто приїздить туди на розважний вечір і потанцювати, хотів би скласти свої стомлені кістки для відпочинку десь на території оселі. А там не то місяця, а шипильки немає куди встромити. Такого насуне народу, що куди не попустиш, чи не повернешся, то завжди зачепишся ліктем, за якусь знайому живу істоту...

Але ж, чоловік із правилами ризикований. Пішов просто до управителя і не прощу, а такі лебеджу: — Порятуйте і дайте змогу десь приютитися, мені, союзівському скитальцеві. Головне, щоб голову можна було десь під дах устромити. Тепер літо, то руки, ноги і спина — можуть навіть і надворі переночувати...

У відповідь управитель зробив дуже загадливого вираз обличчя і каже: — Постараюся зробити з вами це одне — «451-ше чудо». Сьогодні я вже примістив 450 гостей, то може і вам якоесь пощастить...

Дотримав він слова. Приютив мене і ще одного, мого колегу, такого самого бездомного, як і я. Дістали ми місце у «Веселці». У так званому, «запорізькому секторі». Назва виводиться від того, що там сплять саме тільки холостяки.

А спання там — їй Богу веселе!... Оце ти збираєшся заснути, а музика грає. Грає бисова і то такого скочного «рок'а», що ти хоч і лежиш уже в ліжку, підпльнуєш мимохіть на нього і починаєш до такту музики вимашувати руками і перемішувати ногами.

Врешті-решт, таки не витримуєш. Надіваєш поспішно штани і сорочку, зав'язуєш, тепер дуже модну краватку, трохі ширшу від шнурівки до черевика — і виходиш між розтанцюваних народом...

Зупинився на мент мій колега й каже із перестрахом: — Боже, ти мій милі!.. Та я не знаю, чи ми представники із підпотної генерації, потрапили так викручувати ногами, як ця наша молодша і молодша наші братія. — Ось ти тільки поглянь на отого високого, молодого чоловіка!.. Голову перебаривав і теліпає нею, як не своє, у всі чотири сторони світу. У бедрах викручується, наче морський в'юн, а ноги, — начебто його... і не його!.. Подивися, подивися! Лівою рукою із розчепіреними пальцями розмахується до сусіда немов хоче його подоскотати у підборіддя, а правою ногою розчепірює так, що знову іншому судиві, аж на чуже подвір'я залазить!..

УКРАЇНСКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

При кінці 1925 року новий хорівий колектив виступив у Кракові в концертній залі Старого Театру, а відтак відбулася зустріч нашого хору з польським хором академіків «Ехо» — диригентом «Ехо» був відомий у Польщі викладач диригентури Валік-Валевський. Обмінюючись досвідом у вокальному мистецтві, Валевський сказав: «З історії вашого хору видно, якого труду мусили докласти хористи й керівник, щоб досягти такого досконалого мистецького рівня співу кожної пісні й тим викликали зворушливо-захоплюючі настрій у слухачів. Диригент Котко своїм талановитим керуванням привернув суворих критиків нашого міста на свій бік. А це нелегко дається. Вашому диригентові не стояло на заваді жадні теорії. Постає питання: кому потрібні ті танцювання та надмірні вимашування руками деяких диригентів перед хором, що лише заваджають слухачам спокійно сприймати та насолоджуватися красою пісні й її мелодією. Вашому хорі нема рівного в нашому краю. Диригентська техніка та спосіб ведення хору на сцені, яких вживає ваш диригент пан Котко, гідні наслідування».

Дійсно після краківських концертів скоро появились фахові рецензії на сторінках краківських газет. «Літературний Кур'єр Подзєнськи», ч. 106 за рік 1925 помістив рецензію доктора музики Альфреда Ендля: «Під час свят на краківській естраді дивчистував ансамбль „Українського хору“ під керуванням Дмитра Котка. Насправді має він співацьку дружину два визначні засоби впливу на слухачів: значна цінність вокального матеріалу і привабливі рідтвір. Голоси членів хору відзначаються незвичайною могутністю, силою здоров'я, чоловічої ядерністю й металічним звучанням, а при тому великою податливістю, коли треба підкреслити м'якість забарвлення. Особливо імпуноє звучання басів профундо, які досягають бездонних глибин низьких тонів... диригент Котко керує співацькою дружиною вміло, делікатним ледве помітним, однак досконало підкреслюючим думку, для співаків зрозумілим рухом рук, надає орнамент виконання незвичайно барвистий, багатий на гарні світлітні, ілюстраційно привабливий, слухово яскравий».

У Львові 15-го квітня 1925 року появилася стаття-рецензія відомого львівського композитора і музиколога,

(Продовження на ст. 4)

Юліан Кліш

ВОЛОДАР КРАЇНИ ДИВ

II.

«Котко дзвонить» — настільки запам'яталося, то всі концерти мандрівного Наддніпрянського Хору Дмитра Котка починалися цією піснею, яка немов символізувала мандрівний, бурлячий спосіб буття хористів і самого Котка та стала бути гимном цього хору. Чітко та виразно вимовленими словами, повними смутку, жалю й болю, зливаючись у злагоджених аккордах, — всі хористи разом і кожний окрема, — неначе свою душу вкладали та про себе співали, оплакуючи свою долю.

Наступна пісня — «Побрався скоті з сизокрилим орлом», широким помахом духів крил орла підіймала настрої хористів і одна за одною лились пісні — наперемінно — сумовиті та бадьорі, обрядові та жартівливі, поодинокі пісні, або зібрані у віночки (в'язанки). І як не шаліла б публіка, як не домагалася б повторення, нічого не допомагало! Котко був безжалісний! З якою точністю починав концерт з такою й дотримувалася порядку переведення програми.

Аналогічно, як і Кошиць, Котко любив колосальне успіхи своїми могутніми басами (басо профундо), якими славилася Україна. Він використовував своїх басів-октавістів не тільки для повторення октави басів, цілих басових партій, які були фундаментом хору і від цього залежав шлий успіх, ефект виконуваних пісень. У кожну виконувану пісню Котко впроваджував завжди щось нове, своєрідне для даної пісні. Кожна пісня була виконана так, що раз за раз залишалася в пам'яті слухача.

Швиденько минав час концерту, який захоплена публіка проводила в забутті. І після закінчення останньої пісні в програмі, присутні начебто схаменувалися, неначебто Котко їх обманув і вкоротив життя на цілі дві години, — розшаділися і кричали: «Мало, мало!» А згодом ділилися на два табори, було чути: «Хандя, Хандя!», — це польська частина публіки викликала «Гандю» а більшість дома-

галася «Дзвонів». А Котко? Він, як звичайно проходжувався за спинами хористів і після вирахованого часу, з повагою жреця своєї музи, з'явився на авансцені, знову проносив публіку гострим зором, бушило незадоволення її галасливою поведінкою, злегка кланявся й крокував на диригентське підвищення. «Засоромлені» публіка моментально успокоювалася, а хор захоплююче виконував «Гандю». І знову буря, і знову на авансцені з'являвся «громовержець» Котко і своїм поклоном заповідав чудо. Зі сцени гомонів удар великого, натурального дзвона! Вже першого удару дзвона, від першої ноти басів неслася гомоном сила звуку. Протягом видержування довгих нот було чути вібрацію вінців дзвона, наперемінно то посилену, то послаблену — поступово зникаючу до наступного удару. За ним повторювалися ще такі три удари, а тоді почерзі включалися три менші дзвінки й лунав металічний звук різної висоти. Чудо! «Дзвінчик» поволеньки віддаляється, звуки дзвонів слабнуть, лише далека доноситься їхній відгомін.

А ти... у своїй уяві бачиш себе на схилі височенної гори, на поляні під лісом... У далі своїми перепадами сріблястими річка Стрий, а над річкою розкинулося село Мостівки, повіт Турка (Львівська область); між височинами ліпами ледве майоріє бойківська дерев'яна церква, біля неї дзвіниця і звідси ледве чути долітає музика дзвонів. І оживають безжурні дії проведення у цьому селі вважати, вертаються шасливі хвилини. Тихесенько навколо й навіть пташки не співають... лише чути, як легіт вітру грається зі звуками, то забирає їх зі собою, то знову приносить і так доволі, доволі, доволі зовсім не забере. Вертаючись в бурсу, ми дивувалися, не надивувалися, а в ухах все це дзвонили нам дзвони.

У 1925 році «Український Хор» Д. Котка запросило Краківське концертне бюро (директор М. Буяновський) для концертування по центральних воєводствах Польщі. В підписаній адміністратором умови зазначено, що склад хору мусить бути мішаний (чоловіки й жінки), загальна кількість хористів — 40 осіб. Для цього у найбільшому часі дбрано співачок-хористок і негайно почалася підготовка нового репертуару. Тепер концертна програма складалася з трьох частин: у першій і третій концертував мішаний хор, у другій — чоловічий. Програма стала більш змістовною й різноманітною.

Помер Володимир Скрипчук

У середу, 14-го березня 1984 року, по важкій та довготривалій недугі, на порозі 77-го року життя, помер в Трентоні, Н. Дж., бл. п. Володимир Скрипчук, колишній учень У.А.Г. у Львові, кооперативний і торговельний підприємець, політичний в'язень Берези Картузької та прикладний член трентонської громади.

Народився В. Скрипчук у священній родині о. Івана і Софії 26-го квітня 1907 року в селі Підляків, Бобринського повіту в Україні. Його батько, о. Іван Скрипчук, що походив з Угнова і був сином Григора Скрипчука, кушніра в Угнові, був українським католицьким парохом в селах Підляків і Полухів Великий у Перемишлянському повіті. Маючи всього 39 років життя, помер на тиф у 1920 році, залишивши напризволяще вдову з п'ятьма дітьми — сиротами, якими по смерті батька опікувалися неначе другі прибрані батьки, о. Омелян і Іванна Боберські. Мати бл. п. Володимира, Софія, була дочкою о. Теофіла Залорського, пароха в Гриневі, Бобринського повіту і була споріднена зі священником родом Литвинівичів, з яких один, її стрийко, був свого часу Галицьким Митрополитом.

По закінченні народної школи в Підлякові й Української Академічної Гімназії у Львові бл. п. Володимир працював в митрополічних добрах в Осмолоді. Згодом, відбуваючи військову службу в Пінську, одру-

жився там з Лідією Ковалевською і по закінченні служби до 1939 року працював в кооперативі на Волині.

У тому ж році поляки заборотили його до горезвісної Берези Картузької, де він разом з іншими українцями, „ворогами Жечипосполітей“, дочекався її упадку в кінці вересня 1939 року. З приходом більшовиків він повернувся до Галичини

і працював в кооперативі, а потім книговодом в районній „Молочарні „Масло-союз“ в Глинях.

У 1944 році разом з родиною подався на захід і декілька час проживав в Австрії, а згодом в Сомер Казерне в Аугсбурзі, звідки у 1949 році прибув до ЗСА. Поселившись в Трентоні, спочатку працював у фабриці парашутів Стенлея Світлика, а потім, ставши на власні ноги, заклад хар-

чову крамниці, що під назвою „Дніпро“ протримала до кінця листопада 1982 року.

Спокоїлий був людиною доброю, спокійною, ввічливою для всіх, побожною й Богобоязною. Проживши 34 роки в Трентоні, був співзасновником парафії св. Йосафата, членом місцевих українських установ і організацій та великим прихильником українського Патріархату.

Залишив у смутку дружину Лідію, двох синів — Ярослава й Олега, майора Американської Армії з їхніми родинами, дві сестри — Ірину Скрипчук і Марію Сенік зі синами Орестом і Ігорем, невістками й їхніми дітьми, кузенів — мгра Володимира Петришина з дружиною Марією в Трентоні, Богдана і Романа Залорських з родинами в Клівленді та ближчих і дальших рідних в ЗСА, Канаді й Україні.

Похоронними обрядами проводив о. Микола Галета, настоятель українсько-православної церкви св. Юрія Переможця в Трентоні-Ярдвіл. Тіліні останки спочили на Св. Андріївському цвинтарі в Савт Бавнд Бруці. З його відходом у вічність трентонська громада втратила свого доброго й прикладного члена.

(юко)

ВЕРХОВНИЙ СУД підтримав давніше рішення федерального суду, що студенти коледжів, які не зголошуються до військової служби, не можуть користуватися стипендією.

В ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашої Найдорожчої і Незабутньої Дружини Мами і Бабулі св. п. ІРЕНИ з ХОРКАВИХ ВІННИЦЬКОЇ будуть відправлені ЗАУПОКІЙНІ СВАТІ ЛІТУРГІЇ

в неділю дня 15-го липня 1984 р. о год. 9-й рано
в церкві Благовіщення П.Д.М. в Мельроуз Парк, Філадельфія
і в каплиці УКУ, 7911 Вайтвуд Роуд, Елкінс Парк, Філадельфія,
17-го липня 1984 р., о год. 8:30 рано.
Про молитви за спокій душі Покійної просить
муж — ВОЛОДИМИР з Родиною

У світлі пам'яті Покійної складаю на:
Студії в Українському Гарварді \$500.00
Св. Софія — Сталій Патріарший Фонд 200.00
НТШ у 110-ліття Існування 100.00
Культурно Освітній Центр у Філадельфії 100.00
Український Музей в Нью Йорку 100.00
Разом: \$1,000.00

У Сороковий День СМЕРТІ нашого Найдорожчого Мужа, Батька і Дідуса

бл. п. ІВАНА МИСЬКОВА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 14-го ЛИПНЯ 1984 року

- в українській католицькій церкві ПРЕСВ. ТРИЦІ в Кергонксоні, Н. Я., о год. 8-й ранку яку відправить о. д-р Богдан Волошин
- в українській католицькій церкві в Гюстоні, Тексас о год. 8-й рано, яку відправить о. Августин Порошко.

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

Рівнож в той день, 14-го липня 1984 р. відправиться Заупокійна Служба Божя в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Брантфорд, Онт., Канада яку відправить о. Іван Лещинський на бажання п-ва Володимира і Юлії Копчинських з Нью Йорку.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ бл.п. ІНЖ. ОЛЕКСАНДРА ТУРЧИНА

зложили 30.00 дол. на Український Освітньо-Культурний Центр у Філадельфії

ІВАННА і РОМАН ФЕДИКИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 8-го липня 1984 р. несподівано відійшов у Вічність на 69-му році життя, наш Найдорожчий і Незабутній Муж, Батько, Дідо і Брат

бл.п.

ІВАН КУКІЛЬ

нар. в Гребінцях біля Львова, Україна

ПАНАХИДА — у вівторок, 10-го липня 1984 р. о год. 7:30 вечором в похоронному заведенні Maple Hill Chapel у Гартфорд.

ПОХОРОН — в середу, 11-го липня, о год. 9:30 рано в церкві св. Михайла в Гартфорд, Конн.

У невимовнім смутку:

дружина — ЯРОСЛАВА
син — БОГДАН
доньки — МАРИЯ ПОРІЄР з мужем БРАЄНОМ,
дочкою ХРИСТИНОЮ і сном МАРКОМ
ВІРА МИКИТА з мужем ІГОРЕМ і синами
АНДРІЙКОМ і ОРЕСТОМ
сестра — НАСТЯ
брати — ВОЛОДИМИР і МИХАЙЛО з Родинами
та ближча і дальша Родина в Україні.

У глибокому смутку повідомляємо всіх Друзів і Знайомих, що в неділю, 8-го липня 1984 р., о 4-й год. ранку, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий Тато і Дідо

бл. п. проф. д-р ПАВЛО ГРИГОРОВИЧ ШУЛЕЖКО

ПОХОРОН — відбудеться в суботу, 14-го липня 1984 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родина ЮРІЯ ШУЛЕЖКО

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІАРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІАРШІЙ ФОНД зложили: ІУ — 84

Збірка в Елленові, ПА. — переслав Михайло Голець,

зложили:

20.00 дол. — Михайло Голець,
по 10.00 дол. — Федор Голець, Андрій Гелетканіч, Володимир Вербовський.

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Ніни Лужницької,

зложили:

по 10.00 дол. — проф. Володимир Винницький, інж. Юліан і
Олена Головач, Віра Пак, Іван і Анна Квік.

Листа ч. 1797 — збірка у Вашингтоні — переслала Емілія Про-

цинська,

зложили:

по 50.00 дол. — Д-р Ю. О. Старосольський, В. Е. Проциньський,
Володимир і Анна Маєвські,
30.00 дол. — Т. Б. Ясінський,
20.00 дол. — Микола і Ірина Ільчишин, Д. і Ф. Фонтана,
по 10.00 дол. — Ігор і Наталя Гаврак, Стіван і Люба Процинь,
О. Когутак, І. О. Зинюк, Юрій і Леся Раковські, Софія Галушка,
Модест і Наталя Захарченко, Ярмо і Христя Ормишків, Омелян і Анна Гавдека,
по 5.00 дол. — О. Раковська, С. Надрга.

листа ч. 1953 — збірка у Північній Каліфорнії — зібрав і пере-

дає Тарас Делмайло Кульчицький,

зложили:

по 100.00 дол. — д-р Богдан Гордінський (Норт Дакота),
Дмитро Німипович (Стоктон), Ольга Лукач (Лос Гато),
по 50.00 дол. — Теодор Зубрицький, (Саннівейл), Микол
Кочан (Морайя), Олександра і Оксана Фізенко (Кесінгтон),
30.00 дол. — Марія Турчин (Невада),
по 20.00 дол. — Андрій Сороківський (Сан Франціско), Алек-
сандр Лиско (Підмонт), Йосиф Кладко (Саннівейл),
Софія Терлок (Сан Франціско),
по 10.00 дол. — Роман Косович (Сан Франціско), Богдан і
Марія Медуріч (Волнат Крік), Ірена Строкон (Лівермо-
ре),
5.00 дол. — Ольга Весела (Стоктон).

Листа ч. 1762 — збірка замість квітів на могилу бл.п. Емілії Ба-

ран — зібрав і переслав Петро Войтович з Балтімор, М.Д.,

зложили:

100.00 дол. — Володимир і Анна Баран,
по 25.00 дол. — Петро і Володимир Войтович, Іван і Оксана
Галиш,
по 20.00 дол. Іван і Анна Грицьківський, Джан і Гелен Шан-
дрівський,
15.00 дол. — Олег і Ніла Бендюк,
10.00 дол. — Михайло і Марія Хома,
5.00 дол. — Богдан і Надя Войтович,
3.00 дол. — Григорій і Марія Малик.

Листа ч. 1760, 1761, 1830 і 1831 — Коляда 1984 Українського

Парт. Товариства — Відділ у Балтімор, МД. — переслав Петро

Войтович,

Листа ч. 1760 — збіркою ходили: Олег Бендюк, Наталя

Бендюк, Лариса Бендюк і Петро Войтович,

зложили:

25.00 дол. — Петро і Володимир Войтович,
20.00 дол. — Михайло Стельмашук,
по 15.00 дол. — Олег і Ніла Бендюк, Осип і Надя Зінкевич,
Микола і Оксана Корольовський,
по 10.00 дол. — Емілія Баран, Ярослава Бендюк, Іван і Анна
Грицьківський,
по 10.00 дол. — Петро і Ева Зозуляк, Теодор і Параня Кузь-
мів, Орест Ласюк, Антон і Софія Лукіянчук, Петро і Гали-
на Мудрий, Ярослава Совган,
по 5.00 дол. — Ілля і Ольга Заронь, Галина Зозуляк, Маруся
Зозуляк, Богдан і Розалія Ласюк, Єлисавета Малия, Ма-
рія Серединська.

Листа ч. 1761 — збіркою ходили: Олег Бендюк, Наталя

Бендюк, Лариса Бендюк і Петро Войтович,

зложили:

по 5.00 дол. Даруся Захарко, Ірка Зозуляк, Олександра і Марія
Рибак, Петро і Анна Свистун, Михайло і Марія Хома, Ро-
ман і Маруся Хома,
2.00 дол. — Анна Шинявська.

Листа ч. 1830 — збіркою ходили: Анна Стельмах, Валє Сні-

гур, Дора Хариш, Василь Корж, Семен Михайлишин і Євген

Снігура,

зложили:

30.00 дол. д-р Дмитро і Дарія Кострубак,
по 25.00 дол. — Василь і Ольга Корж, Семен і Софія Михай-
лишин, Степан Поперечний, Теофіл і Марія Попович,
Євген і Валє Снігура, Олександр і Ірена Траска,
по 20.00 дол. — Василь і Марія Будько, Джон і Тана Давнін-
йон, Марія Мулькевич, Василь і Оксана Палічук, Лев і
Гертруда Подольск, Анна Тимюк, Франя Турки,
по 15.00 дол. — Богдан і Богданна Саламаха, Юрко і Юсти-
на Чепельський.

по 10.00 дол. — Климентій і Іванна Бабяк, Володимир Віль-

чинський, Роман і Оля Ганас, Степан і Олена Гіба, Ми-
хайло і Марія Захарків, Михайло і Ева Кравчик, Михайло
і Оля Кулинич, Василь і Анналіза Охота, Юрко Подольск,
Степан і Степанія Попішук, Остап і Шарлотка Садовий,
Уван Сливка, Володимир Сорока, Люся Хай,
по 5.00 дол. — Роман Вітенко, Олена Івахів, Степан і Софія
Купчик, Дарія Чорнодольська, Степан Яремчук.

Листа ч. 1831 — збіркою ходили: Анна Стельмах, Валє Сні-

гур, Дора Хариш, Василь Корж, Семен Михайлишин, і Євген

Снігура,

зложили:

50.00 дол. — д-р Омелян Дерій,
по 25.00 дол. — д-р Микола і Слава Ласійчук, д-р Андрій і
Лідія Лемішків, Тарас і Тана Хархаліс, Андрій і Марія
Чорний,
по 20.00 дол. — Семен і Анна Полішук, Василь і Степанія Тат-
чин,
по 15.00 дол. — Олександр Ратич, Остап і Анна Стельмах,
Володимир і Ольга Сушко,
по 10.00 дол. — Михайло і Софія Войтович, Софрон і Віра
Ганкевич, Зеновій і Тамара Гой, Адам і Лідія Марковський,
Василь Олексюк, Ярослав і Ірена Сушко, Степан
Хай, Марія Хархаліс, Богдан і Анна Чепельський, Степан
і Оксана Чорний, Андрій і Люба Чорнодольський, Євге-
ній Чорняк, Ярослав і Лідія Шавяк, Володимир і Михай-
лина Пересада,
по 5.00 дол. — Олександр Ганас, Михайло і Юлія Гоїн, Ан-
дрій Лихолат, Богдан і Богданна Пужик, Євгенія Стел-
мах, Євген і Євгенія Шавала, Іван Басараб.

Листа ч. 1893 — збірка в Нью Брансвік, Н. Дж. — зібрала і пе-

реслала Тамара Панкевич,

зложили:

по 25.00 дол. — Василь Кеу, Ярослав Букачевський,
по 20.00 дол. — Порфирій і Тамара Панкевич, о Роман Мірчук,
Олег і Іванна Ратич, Ярослав і Оля Городєцький, Богдан
і Марія Цимбаліст, Іван і Наталя Головинський, Роман і
Степанія Старожитини, Франко Литовинський, Воло-
димир і Маруся Серна, Силія Олійник,
15.00 дол. Володимир і Слава Стойко,
по 10.00 дол. — Северин і Ірина Старожитини, Богдан Ко-
тин, Р. і З. Ратич, Дмитро і Леся Демедюк, Іван Яши-
шин, Михайло Зомут, Анна Ярема, Деян і Лідя Геча,
по 5.00 дол. Родина Трач, Михайло і Марія Свободан, Во-
лодимир Дибайло, Хромовський, Іван Янчин, Йосиф
Бакочів, Петро Папроцький, Іван Трач, Михайло Мос-
товий, Микола Ровенко, Микол Романчук, Іван Явеляк,
по 2.00 дол. — Любомир Ратич, Юрко Лонишин.

Листа ч. 1717 (А.В.Г.Е.) і 1177 — збірка Українського Патр

Товариства — Відділ в Ньюарку, Н. Дж. — переслав Василь

Пасінич,

листа ч. 1717 — збірку д-р Іван Ярш в Ірвінгтоні, Н. Дж.

зложили:

100.00 дол. — д-р Іван Ярш,
по 50.00 дол. — Олександр Ярш, Ярослав Ткач,
30.00 дол. — Петро Семенюк,
по 25.00 дол. — Іван Ориняк, М. Яворський, Іванна Яворсь-
ка,
по 20.00 дол. — В. Данилюк, В. і А. Кравчук, Роман Ричок,
Ярослав Івасевич.

Листа ч. 1717 А — збірку Марія Юркевич в Мейнпуд, Н. Дж.

зложили:

100.00 дол. — П. Мандрусак,
по 25.00 дол. — Омелян Суховський, Юрій Стефанівський,
д-р Людмила Олесницька, Ярослав Бігун, О. і А. Смаль,
по 20.00 дол. — Стивесант Міт, Маркет, Софія Олесниць-
ка, В. Мазур, Ю. Величківський, Д. Кордуба,
по 15.00 дол. П. Українська, Віра Мицько, М. Чирівський,
по 10.00 дол. — І. Ляшок, Андрій і Пані Кейбіда, Ярослав
Рак, І. Кігачак, В. і М. Юркевич,
Листа ч. 1717 В — збірку Володимир Рену в Юніон, Н. Дж.

зложили:

50.00 дол. — Володимир Псуя,
15.00 дол. — М. Семаншин,
по 10.00 дол. — Красножоний, Володимир Роговський, Д.
Кулик, В.В. Кульматийський,
5.00 дол. — Ярослав Рак,
Листа ч. 1717 Г — збірка Ансамблю Бандуристів „Гомін“ —
зібрав Володимир Юркевич в Мейнпуд, Н. Дж.,

зложили:

по 100.00 дол. — д-р П. і О. Кузьмак, д-р Роман Кравчук, д-р
Зенон Матківський, д-р Б. і Д. Худько,
по 50.00 дол. — д-р Степан і Степанія Ворох, д-р Люба і Та-
рас Шегедін,
30.00 дол. — В. Васічок,
25.00 дол. — Богдан Стусик,
по 20.00 дол. — Богдан Мак, Напора,
Листа ч. 1717 Е — збірку Іванна Конюв в Ірвінгтоні, Н. Дж.,
зложили:

по 1,000.00 дол. — Володимир і Марія Барагура, Михайло

Скасків (у пам'ять бл.п. Варвари Скасків з дому Загоруй-

ко у другу річницю смерті).

по 500.00 дол. — інж. Остап і Ірена Захарків, Іван і Степанія

Стерпак,

по 200.00 дол. — Андрій і Катерина Бук (з нагоди 50-ліття

подружжя), „Самомоміч“ УФК у Філадельфії (на радіопе-

редачу в Україні).

по 100.00 дол. — Микола і Катерина Святій (у пам'ять бл.п.

Болодимира Скрипчука), д-р Александр Стріпбиць-
кий, 8-й Курніс УПС ім. Григорія Орлика (з нагоди 50-
ліття о. Крип, Ярослава Шуста), Наталя Вайда (у пам'ять

Померших в Родині), Модест Клівак, о. Петро Гардиба-

ла,

по 50.00 дол. — Ярослав і Ірена Масюк, Степан і Ірена Голод

(у пам'ять бл.п. Володимира Брота), Ілько Гуцуляк, Сте-

пан Гук, Мальвіна (у пам'ять Мужа бл.п. Оста-

па Король), Корнелі Крульський, о. Павло Лабінський

(на Стипендіний Фонд), інж. Тарас і Ксеня Козбур,

40.00 дол. — Марія Канюка,

30.00 дол. — Зіновій М. Гловак, (Великодня пожертва),

по 25.00 дол. — Люба Артимішин, д-р Роман Осичук (за-

мість квітів на могилу бл.п. Ніни Лужницької), Теодор і

Марія Гелемей, Роман і Данилович (у пам'ять бл.п. Воло-

димира Хамули), д-р Богдан Романенчук (коляда).

20.00 дол. — Іван і Ольга Демчук,

по 10.00 дол. — Микола Кунцьо (у пам'ять бл.п. Дмитра Пу-

жика), Анна Барчак,

5.00 дол. — Марія Піла.

Листа ч. 1926, 1927 і 1952 — збірка під час святкування 10-літ-

тя Товариства Свята Софія, яке відбулося 14-го квітня у

Філадельфії, листа ч. 1926

зложили:

по 1,000.00 дол. — д-р Тетяна і Зенон Цісик, (у пам'ять бл.п.
д-ра Мирослава Навроцького), Микола і Наталя Алексе-
вич (у пам'ять бл.п. о. Крилош Івана Лебедовича-Капеля-
на УГА),
по 100.00 дол. — інж. Роман Вергун, Емілія Михалевська,
50.00 дол. — Осип Петрович,

по 30.00 дол. — Роман і Ірина Дяків, Треть Оніл, Маркіян і Лю-

ба Онуферко,

по 25.00 дол. — Іван Кулинич, Стефан Ковалишин, В. Вин-

ницький,

20.00 дол. — Оксана Мізь,

по 10.00 дол. — Марта Ощипко, Богдан Стефанишин, Воло-

димир і Марія Бачинські,

листа ч. 1927 зложили:

100.00 дол. — Галєрія Христині Чорніти,

50.00 дол. Іван і Анна Дзівак,

по 20.00 дол. — Ярослав і Лоїс Білінські, Іван і Анна Квік,

Іван Кантор,

по 10.00 дол. — Анна Ткач, Т. Винницький,

листа ч. 1952 зложили:

по 50.00 дол. — С. Чорніта, д-р Лев і Ірена Кушнір,

по 25.00 дол. — ХХ Округа Братського Союзу, нечитке, Алек-

сандр і Анна Пришляк,

по 20.00 дол. — Ірена Ільчишин, Александра Івасиків,

10.00 дол. — Лідія Дяченко,

по 5.00 дол. — д-р Я. Новосад, Г. О. Гораєцька, Юрій Гарає-

цький.

Любов...

(Закінчення зі стор. 2)

нів з проханням, щоб вони вивчили наш обряд і мову та йшли в Україну. Це ж є місія наша. Ми мусимо до того хвилини бути готові.

Скаржимося часто, що не маємо покликаних до духовного життя, що юнаки не хочуть їти приготуватися до священства. Ця скарга зовсім не є правильною, бо ми, наша Церква, є одною з найбагатших на духовні покликаних. Масмо на правду велике число молоді, що й Бог кличе до священства, й воно охоче йде до семінарії. Може не масмо їх тут, на одній еміграції чи на іншій, але де маємо країни, де опинилися наші люди, що багаті в духовні покликаних. А це є багатством цілої нашої Церкви.

Наприклад, у Бразилі Українська Церква надзвичайно багата в духовні покликаних. Тільки коротко згадаємо, що лише у Васильєвських семінаріях масмо цього року так: 125 семінарів у малій семінарії у Прудентополі, коло сідмисят семінарів у великій семінарії, у Куртібі, понад двадцять хлопців є у новітній у Іваї. Крім того є ще в Римі понад двадцять юнаків з Бразилії, які приготувалися до священства у Васильєвській американській провінції, яких двадцять є у Римі на студії і двадцять у Глен Ков коло Нью Йорку. Могили б ми мати ще й більше семінарів, бо є охочі, але фінансові труднощі не дозволяють збільшувати їхнього числа. І ті покликаних — це не є покликаних лише для нашої Церкви у Бразилії, — але це покликаних для Української Церкви тут, на поселеннях, по різних краях нашої розсіяння, і, головне, Бог дає, щоб мали ми кого приготувати на рідні землі в майбутні часи вільної України. На це завжди мусимо бути готові, бо не знаємо хвилини, коли отворяться двері волі на Україну. Не відкидаємо можливості, що це може статися і в короткому часі.

Однак скажу тим, що цього не знають, що Бразилія — це убога країна, яка вже віддавна переживала й головне тепер переживає великі фінансові труднощі. А наш народ там, хоч працює, так не може добитися так, як це стало можливо нашим людям по інших країнах Заходу. Отже

ми в Бразилії стоїмо на тому, що самі хіба з великим трудом зможемо виконати ту виховну місію і покладемо надію на поміч наших братів і сестер з інших країн, головне з Америки й Канади.

Же віддавна наші добрі люди нас сломали. І ми надзвичайно вдячні усім за те. Завдяки тим допомогам багато священиків могли ми вже виховати: масмо священиків, які виховалися у Бразилії і зараз працюють у Америці, в Аргентині та у Римі. Задумуємо вислати їх і до Канади. Але найголовніше, коли б зайшла потреба думати про постачання їх на рідні землі, то ми в Бразилії не отворимо порожніх рук. Через це усе ми надзвичайно вдячні добрим людям, які спомогли нас. Я сам особисто вдячний двом родинам з Америки: родині Кривокульських-Машкевич з Роелін, Нью Джерсі, й родині Глова (бл. п. Анна Глова і ланни Віра й Марія Глови, які зараз є діяльними членами у нашій парафії у Елізабет), що своїми пожертвами займалися роками моїм вишколенням на священника і своїми жертвами оплачували мої студії та студії моїх братів, з яких два також є священниками.

Не мав би я відваги просити чогось для себе особисто. Але вважаю, що виявлю любов до своєї Української Церкви й до мого народу, коли звертаюся до читачів „Свободи“, добрих самаритян, з оцим проханням допомогти семінаріям у Бразилії.

Часто робиться різні збірники на будову церков чи чогось подібного там, у Бразилії. І це є важке. Але справу виховання священників і взагалі релігійних і культурних діячів є набагато важливіша від будови будинків, бо і там у Бразилії, будуючи церкви люди такі самі, своїми зусиллями потрапляють якось поставити. Але, що з того, коли будемо мати й величаві церковні будівлі, хоч би й золоті, а не буде священників, катехитів, катехеток, сестер, які б працювали для добра нашого народу? Думаю, що багато важливіше діло ніж будувати, є допомогти виховати священника, щоб всі ново-збудовані Божі оселі мали такі тих, хто служитиме в них Службу Божу.

Місіонер з Бразилії...

(Закінчення зі ст. 1)

він скінчив у свій час, просто десятками, а то й сотнями, але не всіх можуть прийняти туди, і не тому, що ті апіканти не підходять на семінаристів, а тільки тому, що нема на всіх фондів, щоб усі бажаючі могли вчитися...

Тоді, коли чуєш ці слова, не знаєш, які почуття більше домінують в душі, чи смуток, що багато вартісних українських отроків і юнаків через мізерні гроші не стануть священниками, чи почуття радості, що Господь ще не упустив нас, що є така десь ося Бразилія, яка дасть нашим церквам у діаспорі священнослужителів, раз сталося так, що на іншій землі нашого розсіяння, чи то завдяки добробуту, чи завдяки нищівним впливам „масової культури“ (і субкультури), українські діти й молодь не спішатимуть до священницьких студій і занять...

А ось бразилійські українці навпаки! Колиш здалося, що „Сонце сходить зі сходу“ і звідти раділи всі нашіми, тепер же надії для нашої Церкви і народу сходять на північ, у Бразилії, бо там є невичерпний український патрістичний і християнський людський потенціал, який вже тепер у є у прилоді американським українцями. Як довідуюсь від о. Тарасія Залуцького, в Глен Кові в Отвіш Василії навчаються 12 питомців-бразилійців для Америки; тут в околиці є вже чотири українські католицькі бразилійсько-святини. Так само у Римі кільканадцять бразилійських українських юнаків студіюють теологію і незабаром висвящаться в духовний сан. І так скрізь, на поселеннях.

В самій родині о. З. Залуцького є три священники і одна сестра-катехитка. Це отці Боніфатій, Тарасій і Петро та Сестра Марія. Має він ще дві сестри — Елізавету й Олену, одружені, з родинами, і двох братів Івана і Мірона, також одружені якже. Син Мірона Августин теж стане ося-ося священником. Ця слава родина знається зовсім „шасливим виключенням“, як наші північноамериканські вносини, але не так воно в Бразилії: там є родини, де було і є (і буде) кілька духовних покликаних.

З величезною цікавістю і з блискучими очима, з дива і з радості, питають прибутих о. Залуцького, про розповідь щось ближче про себе. Він вже народився в Бразилії, як і його батьки. Але діди і бабуні молодими приїхали з Галичини, з-під Тернополя, до Бразилії в околицю Прудентополя до Сан Франсіско, малого селища, де осідали наші переселенці з „Старого Краю“. Це якраз його бабуні Олені Залуцькій завдячує о. Тарасій те, що скерувала його на духовний шлях. Так само підтримували в дитині пошану до священства й глибоку віру в Бога-Христа батько Микола Залуцький і його дружина. Обом вони рідніми-хлібробами. Українська мова й звичай — тільки вони — плекались в їхній родині такими ж незайманими, як їх вивели наші переселенці з України. Зма-

леку приглядаючись до Служби Божої та Богослуження, бачучи, як віддано й ревно працювали поруч з людьми українськими священники-піонери, молоді Залуцькі, які всі діти українські в Бразилії, подивлялись цих священників і хотіли бути „такими самими“, як вони. „З любов'ю до свого народу“, — каже Отець, він вчився 17 років, щоб стати біля вітара — працювати в Господньому Винограднику. Американці допомогли матеріально, а батьки радо підтримували бажання в їхніх дітих до освіти і радо возили їх у свій час до Сестер-Катехиток на науку. Згодом Отець вчився в Семінарії св. Йосифа в Прудентополі (5 років) і два роки пробув у Новітці, в Отвіш Василії, в місті Іваї. Нарешті вчився на теології п'ять років у Римі, Італія. Тут, закінчивши всі приписані курси студій, написав докторську дисертацію, після закінчення так званого Східного Інституту. Теологію його докторської дисертації було: Воскресення Ісуса в Лівурії. Це 400-сторінкова науково-релігійна праця, що колись варті було б перекласти на українську мову й опублікувати. Нема сумніву, що його тезу варто прочитати, адже Отець Залуцький від усього має талановите перо. Добрий з нього проповідник і добрий журналіст.

Ось і читачі „Свободи“ можуть переконатися про його журналістичне вміння з трьох статей о. Тарасія Залуцького, що їх він приніс до редакції „Свободи“ зі собою. Перша, під заголовком „Треба думати про майбутнє“, появилася в ч. 126 щоденника з 5-го липня; друга стаття під цим же заголовком, з третьою — теж незабаром. З цих статей стане ясно читачеві, який не повинен їх перепустити, хто такий Отець Тарасій і такі, як він.

Цікаво і з гумором відповісти на питання Отця, коли і як він почав писати до преси. Було це тоді, як йому було 17 років (отже це було у 1967 році). Якось розмовились питомці поміж собою, то лише знає українську мову? Щоб переконатися семінаристи влаштували змагання і все це було поміщене в пресимпатичному журнальчику „Цвіркун“, „органі василіанських студентів в Куртібі, Бразилія“, — як зазначено на цій цікавій і дотепній публікації, яка вже появляється понад три десятки років. Коли подумати, і порівняти які змагання сквляють нашу тутешню молоддь, — то напевно буде відповідь, що не „змагання з знання української мови“.

Але не тільки в цьому бразилійські українці унікальні. Згадується також нам тут, членам редакції, які високі межі для збірок фондів ставлять собі наші організації. Одні збирають 10 мільйонів доларів. Інші — бодай половину чи третину з того. Але принаймні один мільйон. І все це добре. У всіх цих випадках є гарна і хосенна ціль. А ось в гостя з Бразилії якже скромніші бажання — зібрати б 40 тисяч доларів, і кількість семінарів в Бразилії

наших майбутніх священників, вже можна буде подвоїти, або й помножити число тих дітей, що зможуть почитати вчитися.

Отець Тарасій каже, — що для себе ніщо не звертався б за дарами й пожертвами, але для ближніх своїх він це з радістю робить і без фальшивого сорому. І хвалить Отця, що відгук серед американських і канадських українців дуже прихильний. Він вірить, що не вертатиметься з порожніми руками вже у вересні в Бразилію.

Тим часом він подав свій маршрут по Америці й Канаді і плян його зайняти. Він буде заступати свого колегу священника в Елізабет, Нью Джерсі; потім поїде до Літторпу; буде теж у Канаді, в Торонто, Анкастері, Мондері та в інших містах, де разом дасть шість місій; даватиме реколекції для Сестер; їздитиме, як уже їздив, з лютного місяця починаючи, по парафіях, навчаючи скрізь Христової Науки. Був він у Асторії, Н. Й., у Нью Йорку. Буде знову в Нью Йорку, в Елізабет, а тоді додому, бо на нього там чекає геркулесова, але бажана йому праця — виховання молоді змінює священнослужителів для України. Так! Для України. Ця відповідь отця Тарасія Залуцького, ЧСВВ, не випадкова. Він так і каже, що до Божих храмів на Україні, позаміжаних окупантом-безбожником і антихристиянином, до позбавлених тепер під більшовицькими Слова Божого наших людей колись поїдуть оці бразилійські священники, що їх ми тепер пошлемо до шкіл,

до семінарії на теологію. Це велика ласка Божя для нас — що велике Живно, яке нас дає, матиме досить Женців.

Чекав Отця вдома духовне обслуговування своїх українських людей у його рідній країні, Бразилії, і турбота про друковане слово, яке йому, як сумлінному християнському журналістові, дороге й близьке.

На закінчення просить Отця переказати всім читачам „Свободи“, як він дуже подивляється українців у ЗСА й Канаді, що так гарно тримаються рідних традицій, що побудували величаві, родні домів, церкви, інститути й бібліотеки-музеї; що розвивають і працюють у своїх організаціях, що жертовні й щедри, і не втомлюються допомагати потребуючим у світі й зокрема в Бразилії. А бразилійці, що його послали до нас, зворушені увагою і дякують за все та обіцяють віддячитися. Віддячаться вони можуть і хочуть. І це найдоконаліша віддяка — священниками для усіх цих церков, що їх ми тут набували і далі будемо. Каже о. Тарасій, що це „єдиний спосіб“, яким бідна Бразилія може подякувати нам, багатим американцям, за наше гарне і щире та щедре до бразилійців ставлення. Цей єдиний спосіб подяки, є щось таке гарне, небачене й спасенне, що питаємо сами себе ми: хто кому повинен дякувати?

Отець Тарасій також дякує щоденникові за „гарний розголос“, за те, що „дали йому можливість почуватися у редакції, немов у своїй родині“.

Володар...

(Закінчення зі стор. 2)

д-ра Станіслава Людкевича: „Український хор“ Дмитра Котка є тепер сенсацією дня, яка викликає величезне зацікавлення, як серед українських музичних сфер, так і широкіх кіл громадства. До цього часу цей хор здобув собі загальне визнання і багато фахових ентузіастичних рецензій. Хор складається з молодих, сильних і дібраних голосів, які вражають загальною ядєрністю тембру. Під оглядом ритміки, динаміки й навіть барвистості, цей хор є зразком зіспівання. Ідеальне зіспівання хору особливо відчувається у виконанні характерних народних жанрів, а одночасно з надзвичайно дискретним, ледве помітним жестом диригента, сильно діють не тільки на слух, але й на зір слухачів.

Газета „Нови Дзєннік“ ч. 88 за 1925 рік надрукувала рецензію музикознавця Генрика Апте: „Концерти цього феноменального ансамблю викликали подив, що не поступається перед жадним хором, який ми чули у Кракові. Врештеші збільшували дисципліну й порядок та барвистість народного одгу. Перед цим хором стоїть відкритий увесь музичний світ“.

У Кракові Українська Студентська Громада також зробила прийняття для свого „Українського Хору“. Перший промовляв професор Краківського університету, письменник і поет — Богдан Лепкий. Він поділював хорів за незвичайний концерт і підкреслює, що успіх хору піднесе також авторитет українського студентства Ягйлонського університету. З подякою виступало також багато студентів.

Після Кракова „Український Хор“ давав свої концерти в Варшаві, а потім у великих промислових містах: Лодзі, Любліні, Радомі та інших. Столиця Польщі — Варшава — схвально прийняла виступ „Українського Хору“. Газета „Жєч Посполита“ з 25-го квітня 1925 року за підписом проф. Венявського, писала: „Пан Дмитро Котко репрезентував нам двічі в залі консерваторії свою мужню, співацьку дружину, яка складається з незвичайно сильних, по тембру приємних голосів. „Український Хор“ особливо імпуноє своїми басовими голосами, а з них один феноменальний бас-профундо, зі справжньою органною вібрацією й повнотою у прекрасному звучанні найнижчих нот — цілком винятковий“.

У газеті „Наш Пшегльонд“ з 26-го квітня 1925 року читаємо: „Український Хор“ — це ансамбль, який стоїть на високому рівні вишколення й має першорядні цінності. Ширий і плавний сентимент українських народних пісень характерної каденції „унісоно“, зміни темпа, кресендо, декресендо. Все це під тонкою й певною рукою пана Котка має завершений мистецький вираз та непересичені технічні цінності“.

У Львові „Газета Поранна“ зі 7-го жовтня 1925, ч. 7363, вмістила рецензію за підписом Франца Найгауера: „У щільно заповненій залі (Народного Дому) відбувся першого дня бжичного місяця незвичайно вдалий концерт „Українського Хору“ під керівництвом досконалого диригента п. Дмитра Котка. Хор, що співає а-капелля, заслуговує на шире признання; інтонація і ритміка зразкові, тіновання динамічні, сумлінно опрацьовані, а керуючий, без допомоги партитури, очевидно знаменито вишколений диригент“.

„Український Хор“ концертує в Польщі, неодноразово виїздив у Німеччину, де перебував по кілька місяців, а інколи концертував і більше року.

У наших часописах раз-у-раз появлялись захоплюючі рецензії, яких годі вже наводити, але не можна поминути опіній знаного композитора Василя Барвінського, який у великій статті, вміщеній в „Ділі“ іменував цей хор „славновісним“, в якого виконанні українська пісня чарувала й полюювала серця усіх, хто мав нагоду побувати на концертах хору й слухати його неперевершений у виконанні, майстерський спів“.

Осип Маковей, письменник і критик, а в тому часі директор учительської семінарії в Заліщиках, на прийнятті, влаштованому в честь „Українського Хору“ після концерту, дякував співакам за їхні пісні, які підтримували наш народ у злу годину й додав: „Нашу пісню можна порівняти з криницею чистої, як слюза, води, в якій відзеркалюється душа народу. Пісня, це наше багатство, про яке ми мусимо добре знати й виявляти, щоб цим розширити горизонти української національної культури. Наша пісня повна ніжного почуття, принадного чару й такою якраз ми її чули у вашому виконанні. Тому я почувався щасливим, що мав ще силу не лише читати про вас, але докочатися вас і послухати цей незрівняний спів особисто“.

Коротко сказавши, слава „Українського Хору“ в другий приїзд до Львова дійшла до кульмінаційного пункту, коли передова українська громадськість, загально дуже стримана у виявлюванні своїх почуттів, вдруге запросила хор на врочистий бенкет, на якому промовав не було кімця.

ВІДИЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ С. КРАЙНИК, член УНС Відд. 44-го в Нортгемптоні, Па., померла 18-го квітня 1984 року на 77-му році життя. Нар. 6-го червня 1906 року в Нортгемптоні, Па. Членом УНС стала 1939 року. Залишила в смутку сина д-ра Михайла; сестру Олену Шелляк і братів Йосифа і Самуїла Синкевича. Похорон відбувся 20-го квітня 1984 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йй Пам'ять!
Секретар.

ІЛЬКО ТРИШУК, член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Рочестері, Н. Й., помер 27-го квітня 1984 року на 79-му році життя. Нар. 30-го січня 1905 року в Розен Матії, Кошів. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку родину. Похорон відбувся 30-го квітня 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йй Пам'ять!
Василь Попович, секр.

ОЛЬГА МАРШАЛОК, член УНС Відд. 352-го ім. св. Арх. Михайла в Честері, Па., померла 29-го квітня 1984 року на 51-му році життя. Нар. 1933 року у Франції. Членом УНС стала 1964 року. Залишила в смутку мужа Євгена, сина Ореста, сестру Степанію із мужем та маму Ану. Похорон відбувся 2-го травня 1984 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Філадельфія, Па.

Вічна Йй Пам'ять!
Я. Шербак, секр.

МАРІЯ КУЗИК, член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик“ в Ньюарку, Н. Дж., померла 29-го квітня 1984 року на 81-му році життя. Нар. 1903 року в Олешчанці, пов. Любачів, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку мужа Василя, доньку Олександру Стебельську з мужем Миколою і внучку Зірку. Похорон відбувся 2-го травня 1984 року на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н. Дж.

Вічна Йй Пам'ять!
Р. Лапчик, секр.

МИКОЛА ГАРАСИМЮК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Іл., помер 30-го квітня 1984 року на 65-му році життя. Нар. 5-го березня 1919 року. Залишив у смутку доньку Гельгу Карічку, Марію Тратинку й Ольгу Палій, 10 внуків і 3-ох правнуків, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 2-го травня 1984 року на цвинтарі „Елмвуд“ в Елмгірст, Іл.

Вічна Йй Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ДИМИТРО МЕЛЬНИК, член УНС Відд. 268-го ім. Дмитра Вітовського у Філадельфії, помер 30-го квітня 1984 року. Нар. 1917-го року в Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Параскеву та рідно в Україні. Похорон відбувся 5-го травня 1984 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі, Філадельфія, Па.

Вічна Йй Пам'ять!
Омельян Барняк, секр.

ОЛЕНА ОРИШИН, член УНС Відд. 226-го ім. Лесі Українки в Денвері, Колорадо, померла 12-го квітня 1984 року на 82-му році життя. Нар. 1902 року в Надії, Зах. Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила в смутку мужа Степана, дочку Марію і 3-ох синів Зенона, Бориса і Любомира; 12 внуків і 2-ох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Мавит Олівет в Денвері, Колорадо.

Вічна Йй Пам'ять!
М. Кальба, секр.

ВОЛОДИМИР КРАВЧУК, член УНС Відд. 14-го Т-ва „Чорноморська Січ“ в Ньюарку, Н. Дж., помер 23-го квітня 1984 року на 90-му році життя. Нар. 15-го вересня 1894 року в Україні. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку синів: Михайла, Богдана, Степана, Реймонда і Миколая; дочок: Сою Берарді, Ірену Кравчук і 9 внуків. Похорон відбувся 27-го квітня 1984 року на цвинтарі в Гановері, Н. Дж.

Вічна Йй Пам'ять!
М. П. Отрок, секр.

Любов Колесняк
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ
Ціна: \$13.00 з пересипкою.
Мешканці сестри Нью Джерсі зобов'язані вказувати адресу доставки.
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ДИМИТРО РЕВАК, член УНС Відд. 506-го Т-ва „Золота Лица“ в Амстербурзі, Онт., Канада, помер 10-го березня 1984 року на 82-му році життя. Нар. 1903 року в селі Долби, Зах. Україна. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Софію. Похорон відбувся 13-го березня 1984 року на цвинтарі Віндзор Меморіал Гарденс, в Віндзорі, Канада.

Вічна Йй Пам'ять!
П. Масний, секр.

ОЛЕКСАНДЕР СЕНЧИНА, член УНС Відд. 102-го ім. св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер в травні 1984 року на 72-му році життя. Нар. 8-го серпня 1912 року в Огайо. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Аделю. Похорон відбувся 14-го травня 1984 року на цвинтарі Кальварія в Кеттерінг, Огайо.

Вічна Йй Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

МИХАЙЛО ЧАЙКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шахевича в Гемптрі, Міш., помер 5-го квітня 1984 року на 81-му році життя. Нар. 24-го червня 1903 року в Зах. Україні. Залишив у смутку братів Фреда і Стефана. Похорон відбувся 5-го квітня 1984 року на цвинтарі Гленвуд в Вейні, Міш.

Вічна Йй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ОСТАП КРИВОНІС, член УНС Відд. 226-го ім. Лесі Українки в Денвері, Колорадо, помер в травні 1984 року. Нар. 1911 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Антоніну, сина Любомира, Маркіяна і Богдана і родину в Україні. Похорон відбувся 22-го травня 1984 року (спалений) в Денвері, Колорадо.

Вічна Йй Пам'ять!
М. Кальба, секр.

РІЗНЕ

ЗЕНО ТЕХНІКА!
The future is here...
UKRAINIAN-ENGLISH COMPUTER SYSTEMS
for the serious Ukrainian
> organizations, educators, parents
XenoTechnix, Inc.
(215) 382-2970 • P.O. Box 102
Chesham, PA 19012
Ukrainians Working for You!

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних граніт, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Банді Брук і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS
HILLS MONUMENTS
В БІЛАНСЬКІ
WALTER BIELANSKI
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla.: (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заведемо до Вашого дому з проспектами і порядками.

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШПРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банді Брук і перенесенням тілних останків з різних країн.
U.ION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

СЕРЕДА-ЧЕТВЕР-П'ЯТНИЦЯ СУБОТА-
НЕДІЛЯ 18-19-21-22-23 ЛИПНЯ, 1984

НА ПЛОЩІ ПАРАФІЇ СВ. АНДРІЯ
300 E. ARMY TRAIL ROAD
BLOOMINGDALE, ILLINOIS 60010

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИВАЛЬ
ПАРАФІЇ СВ. АНДРІЯ
ГРИ І ЗАБАВИ ДЛЯ ДІТЕЙ, МОЛОДІ І СТАРИЙ
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
МУЗИКА ДО ТАЦІВ
ПЕРЖОРДАН, ХАРЧІ І НАПИТКИ
СЕРЕДА 18-го ЛП
П'ЯТНИЦЯ 22-го ЛП
СУБОТА 23-го ЛП

ПРИЙМЕМО НА ПРАЦЮ

**IBM System 34,
System 36 operator.**

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
перейде вишкіл
Згопощення.
Український Народний Союз
(201) 451-2200

ЗВЕРНЕННЯ
ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ
УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроект ч. 4459, що його
внесли 60 конгресменів. Цей закон створить Ко-
місію, оплачувану державними фондами, для
дослідження причин і наслідків злочинів, в
Україні в 1932-33 роках.
Організація — Американці в Оборою Люд-
ських Прав в Україні (АОПЛУ) — започаткувала
масову акцію листами до американських зако-
нодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ва-
ша фінансова, або активна участь необхідна.
Посилайте Ваші пожертви та звертатися
за інформаціями до: